

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PART KÖZLÖNYE.

Kérem övre
Felvevőre
Negyedövre
Égy hora

Egyes szám ára 1 kr.

10 lrt. — kr.
5 " 50
1 " "

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Hat hónapban petit sorost 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többnyire hirdetések aiku szerint jutányos aron vetetnek fel. Bélyeg-díj minden külön bejegyzésért 30 kr.

A Vaskapu.

Irta: **Baró Kaas Ivor.**

A Vaskapu Magyarország kapuja.

Széchenyi, Andrássy és Baross nyitották meg. Magyar mérnökök végezték a roppant munkát Magyarország költségén. Nemzetközi szerződés csak azért kellett, hogy biztosítva legyen jogunk vámot szedni minden nemzettől, melynek hajói az általunk építendő csatornán áthaladnak, a beruházott összeg kamatainak és törlesztésének fedezésére. Ha erről le akartunk volna mondani, a munka teljesítésére nem kellett volna szerződünk csak Szerbiával, mely velünk ott határos. De mivel a párisi szerződés szabaddá tette a dunai hajózást, az összes parti államokra nézve, a vámszedés jogát biztosítani kellett a nagy vállalatnak. Senkisé tudhatta előre, hogy mibe fog kerülni a vizalatti építkezés, tehát meghatározni azt sem lehetett, hogy mennyi és minő vámokat szedjünk. Magyarországnak erre nézve szabad keze van, mivel semmi kötelezettség által megkötve nincs.

A csatorna megnyitott Orsovaig és ezzel kikötött jogunk is érvényes lett — vámot szedhetni.

A magyar kormány elkészítette a díjszabást, de alig hogy azt közzétette, kedves szomszédaink óvást tesznek és

nem akarnak fizetni. Meghisszák, hogy az oláhoknak jó volna, ha buzájukat továbbra is vám- és díjmentesen önthetnék piacainkra s az osztrákoknak is tetszenék áruikat levontatni a Vaskapun át keletre anélkül, hogy Magyarországnak vámot fizetnének a Vaskapunál. Mindenekfelett pedig az osztrák Dunagőzhajós Társaság csap lármát, hogy az ő hajóparkja ingyen uszkálhasson föl és le s versenye a magyar folyam- és tengerhajózás járműveivel ne legyen megnehezítve.

Voltaképpen a panaszttevő, ez az osztrák társulat, mely oly soká monopolizálta a Dunát Regensburgtól-Galaczig. Különösen az Alsó-Dunát kerítette határába egészen s most fél, hogy azt elvesztheti. Főtörekvése volt mindig Bécsbe összpontosítani a dunai kereskedést s ezt a várost tenni az egész Duna-völgy metropolisává, a mi természet szerint csak Budapestet illeti meg, mert ez a Duna völgyének középpontja, melytől lefelé nagy város Galaczig több nincs. Bécs pedig a felső Dunánál, inkább csak keresztezés az Adria és Csehország, Magyarország és Németország között. A mint Magyarország elfoglalta Keleti-Európában az öt megillető helyet s Budapest kifejtette iparát és kereskedését, a Duna is magyarrá lesz. Baross Gábor és Lukács Béla egyik főtörekvése volt a

magyar Dunát és mellékfolyóit az osztrák Gőzhajó-Társaságtól emancipálni.

Most erre egy nagy lépés történt a Vaskapu megnyitásával. Az osztrák társulat jövedelmeit feltve az osztrák kormányhoz fordult, melytől szubvenczióját kapja, hogy az segítsen rajta, Bécs város tanácsa pedig hasonló befolyásoknak engedve, vakmerő támadást intéz Magyarország vámszedési joga ellen, petícionál a kormányhoz, hogy ez avatkozzék be, mert szerintük a vámolás s a tarifa joga nem Magyarországnak adatott, hanem a berlini szerződésben Ausztria - Magyarországnak együttesen. Tehát egy új közös ügyet akarnak létesíteni s Magyarország belügyeibe avatkoznak. Természetesen azért, hogy ha Magyarország ezt elismerné, csak olyan tarifában egyezhessenek meg, mely mindenben tekintettel van Bécs és az osztrák Dunagőzhajós társaság érdekeire.

Ekként kiszolgáltatnánk a Dunát és a Vaskaput Ausztriának és a vele e tekintetben szövetséges Romániának. Hiába dolgoztunk, hiába áldoztunk volna, s helyzetünk sokkal rosszabb lenne a Vaskapu megnyitása után, mint annak előtte. Mert ezen díjszabás a mi kezünkben a zsilip, melylyel a dunai forgalmat szabályozzuk.

Ausztriának pedig beleszólási joga épp oly kevésbé van, mint a többi parti

A Mars lakói.

A Debreczen számára

Irta: **dr. K. Gy.**

Hát vannak a Marsnak lakói?

A csillagászok a legutóbbi évekig nem foglalkoztak azzal a kérdéssel, ha vajon vannak-e a mi naprendszerünk bolygói között lakható bolygók is; azonban Schiaparelli, olasz csillagász, legutóbbi felfedezései, legalább a Marsra nézve, felvetették a kérdést. Schiaparelli ugyanis sajátos vonalakat észlelt a Marsou; e vonalak szabályos alakja, a Mars egyenlítője felé futó rendszere, azt a feltevést hozta létre, hogy azok gondolkodó lények alkotott csatornák; csatornák, melyek a vízben hiányt szenvedő egyenlítői vidékeket a sarki tengerek vizével látják el. Merész, de elkerülhetetlen feltevés, — mely egyúttal magába foglalja annak a kérdésnek is vizsgálatát, egyáltalában feltehető-e ott szerves élet s ha igen, hogy milyen ezen szerves lények világa?

Itt hát szabadon dolgozhatik a pbanázia. S dolgozik is. Nem régen egy angol regény jelent meg, mely a Mars-lakók földi kirándulását írja le, nem épen vonzó képet nyújtva szomszédainkról.

A Mars lakhatóságát több bizonyíték igazolja.

Légköre van, bár ritkább a földénél; hőmérséklete még mindig akkora, hogy benne szerves élet képzelhető, bár fél akkora csak,

mint a földé! Egykor bizonyára magasabb is lehetett, — jóval magasabb, a mint a földről is tudjuk, hogy évmilliókkal ezelőtt igen magas hőfokkal bírt. Miért ne tehetnők hát fel, hogy ott is megindult a vegetatio, hogy ott is folyt a küzdelem a létért hogy a küzd-lembőlött is azok a fajok váltak ki, a melyek birtak mind azzal a képességgel, melyek a faj uralmat itt a földön is biztosítják.

A küzdelemből győzelme-een kikerült faj az, mely a Schiaparelli csatornait ásta. E faj most már nagyobb ellenséggel küzd, a Mars haldoklik s az évmilliókon át magas fejlettségi fokra jutott Marslakók arról gondolkodhatnak, ki tudja mióta? hogy veszésnek indult hazájokat ott hagyva, — új otthont kereszenek!

Ime a gazdag anyag, bármely élénk phantasiájú író számára!

Wells az az angol író, aki e gazdag tárgyat igyekezett kiaknázni „Világok harcza. — Marslakók a földön” című kis regényében.*)

Wells egy csillagász barátjával, nagy kedvvel vizsgálta az éj szép óráiban, azt a vörösen ragyogó csillagot, a mely közérdeklődés tárgya ma. Egy éjjel hatalmas fény felvilágosítást észlelt a Marsra. Mi lehetett e villanás? Még elég idejük sem volt valamely feltevés kigondolására, mikor 24 óra múlva, —

*) Magyar könyvtár 93. 94 sz. Ford. Mikes Lajos. Ára 30 kr.

ugyan abban az órában ismétlődött a villanás Harmad, negyed ötöd nap újra, épen 10-szer. Aztán megszűnt minden.

Wells mint spekulatív bölcsész töprengett egy ideig, aztán elfeledte. A maga munkája után látott, mikor egy szép napon fényes, óriási meteor hullásáról értesíti csillagász barátja. A meteor épen oda esett le, a határba s erősen bevágódott a földbe. A kíváncsiak óriási tömege vette körül az ég e hatalmas hírnökét.

Fokozta még a kíváncsiak tömegét az a hír, hogy a meteor úgy látszik, mintha értelmes lények keze munkája volna. Wells is ki-megy a csodát megnézni.

Valóban kéz munkájának látszik. A földből kiálló része lassu forgásnak indul, belülről munka zaja hangzik ki, élő lények vannak benne.

A Marslakók, a Marslakók! — hangzik mindenfelé.

A kíváncsiság óriási.

Mindenki igyekszik segíteni, a henger mozgó csucsának lecsavarásában. Végre a fedő lehull. Varakozásteljes pillanatok következnek. A henger üres s mozgás nesze hallik ki belőle. Végre mutatkozik valami. Ember? nem! De élő lény: vaskos szürke tömeg, — mintegy 4 láb atmérőjű gömb, melyen van valami arcznak mondható, fényes, nagy fekete szempár, valami csórhöz hasonló szájszerű ostorszerű tapogatóféllével. Ime a Marslakó külseje!

És belseje? Élő lény, csupa agyvelőből;

államnak, mivel csak az esetben volna, ha kikötve lenne. Habár a berlini szerződés Ausztria és Magyarországról szól, később Ausztriával megállapodtunk, hogy nem közösen, hanem Magyarország területén mi egyedül végezzük a ránk bízott feladatot s vajjon melyik állam engedné meg, hogy területén más állam szabályozza folyóinak medrét? Magyarország tarifa-jogait fel nem adhatja, sem osztrák-szállító-társulatok, sem Lueger, vagy Thun kedvéért. Ez már a nemzeti szuverenitás kérdése. Tiltakoznunk kell az ellen, hogy ez, akár osztrák-magyar közöség legyen, mert nincs a kiegyezésben, akár pedig nemzetközi ügy, mert a tarifáról nincs szó a nemzetközi szerződésekben. Amiről pedig szó nincs, az saját joga államunknak. Ezt a feleletet kell adnunk Goluchowskinak, hogy magyarozza meg a külföldi követeknek, ha egyik vagy másik eziránt érdeklődnek.

Hogy a Dániel Ernő volt kereskedelmi miniszter által készített tarifa jó-e vagy rossz, azt kizárólag magyar szempontból kívánjuk megítélni. Nem vagyunk vele teljesen megelégedve, mert kedvezményes díjszabást kívánunk a magyar gőzhajók és magyar áruk kivitelének s védelmi díjszabást nyers terményeinknek. E tekintetben a tarifa magassága talán elégséges volna; ezt azonban csak a tapasztalás fogja kimutatni. A támadások, melyek ellene főleg Bécsből s Bukarestből intézettek, inkább mellette bizonyítanak. Valódi értékét csak a tapasztalás fogja kitüntetni.

A Bánffy-kormány hibája volt, melyet a volt kereskedelmi miniszter elkövetett, hogy a tarifa tervét előzetesen közölte az osztrák kormányval. Ezzel oly szívességet tett, mely kárunkra vált,

tegyvert adott az osztrákok kezébe, még mielőtt a magyar országgyűlés vagy közönség tudta volna, hogy mit tervez a felelős magyar miniszterium. Ezek azok a megfoghatatlan dolgok, melyek a Bánffy-kormány alatt annyiszor ismétlődtek s Magyarország kétségteleen jogát elhomályosították.

A kormánynak alkalmas lesz az országgyűlésben a vaskapu kérdését közjogiilag, közgazdaságilag és politikailag megvilágítani.

A házszabályok revíziója,

A házszabályok revíziója tárgyában küldött képviselőházi bizottság Szilágyi Dezső elnökletével tegnap ülést tartott, melyen a kormány részéről Széll K. volt jelen, aki előadta, hogy a házszabályok némely szakaszainak módosítására vonatkozó s a bizottság tagjai előtt fekvő javaslat hosszú és beható tanácskozásoknak az eredménye. Mint minden kompromisszum, ez sem tökéletes, azonban szóló azt hiszi, hogy a ház munkarendjének és munkaképességének biztosítására s tekintélyének és méltóságának emelésére mindenre inkább alkalmas lesz. Szólanak ezt a javaslatot, minden részében fenn kell tartania s kéri a bizottságot is, hogy fogadja ezt el lehetőleg minden módosítás nélkül.

Horánszky előadó megjegyzi, hogy a bizottság tagjai közt kiosztott nyomtatványt összehasonlítva a kompromisszum tárgyalásokról felvett jökönyvek illető szakaszaival, azokat teljesen egyezőnek találta. Tekintettel a javaslat kompromisszumos természetére, javasolja, hogy az általános vita mellőzésével térjen át a bizottság a részletek tárgyalására.

Polónyi G. úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadja a tervezetet.

Kérdést intéz azonban a miniszterelnökhöz a tervezett házszabály módosítások életbeléptetésének időpontja tárgyában.

Széll K. válaszolja, hogy az 1848-iki törvényeknek s a házszabályok 268. §-ának idevonatkozó rendelkezését úgy értelmezték eddig is, hogy a házszabályoknak a tanácskozási rendet illető része csak a javaslatok tárgya-

lásának befejezése után módosítható s annak megtörténével az ülésnek bezárásával, a módosítások a következő ülésnek alatt lépnek életbe.

Ezek után áttért a bizottság a javaslat-tervezet részletes tárgyalására.

A 121. §. után a következő új §. vételt fel:

„Az allandó és szakbizottságok elnökei kötelesek a bizottságot ülésre összehívni, ha azt a bizottságnak legalább két tagja kívánja.”

A 146. §. eddigi szövegéhez 2-dik bekezdésként beiktatott:

„A jökönyv hitelesítéséhez a minisztereken kívül legfeljebb 4 szónok szólhat s a ház a jökönyv hitelesítése s az esetleg tett módosítások felett egyszerű szavazással dönt.”

A 147. §. 3-ik bekezdésébe e szavak után: „minden vita nélkül” beillesztendő: „egyszerű szavazással.”

A 152. §. 3-dik bekezdése áthelyeztetett a 156. §-ba.

A 153. §. első bekezdéséből a 4-ik sorból kihagyattak e szavak: „egyszerű szavazással”. A 2-ik bekezdéséből kihagyattak e szavak: „a ház engedelmével.”

A 158. §. után felvételek a következő §§-ok:

A ház napirendjének megállapítására vonatkozó elnöki előterjesztés, vagy indítvány felett a minisztereken kívül legfeljebb négy szónok meghallgatása után, a ház egyszerű szavazással dönt. Az ülés el nem osztható, míg a ház napirendje megállapítva nincs.

A napirend tárgyalására szánt időt, valamint az interpellációk megtételének s az azokra adandó válaszok meghallgatásának idejét időrő-ídeire, a Ház állapítja meg.”

Ezen határozat megváltoztatását célzó minden indítvány a ház elnökénél írásban adandó be, általa a háznak azonnal bejelentendő, s a bejelentést követő ülés végén, vita nélkül, egyszerű szavazással döntendő el. Ha az ily indítvány az ülés idejének meghosszabbítását célozza, a meghosszabbítás egy órai időnél többre nem terjedhet, csak egyes örvényjavaslat, vagy a költségetes tárgyalásának tartamára határozható el, s azon törvényjavaslat, illetőleg költségvetés tárgyalásának tartama alatt, a melyre nézve elhatározottat, nem ismételhető.

maga a megtestesült ész es értelem, — érzélem nélkül, a mi pedig oly fontos tulajdona az embernek.

Mozgásában minden mutatja az értelmes, számító ész munkáját. Az emberek undorral és remüléssel eltelve vonulnak vissza. A henger csend veszi körül, csak néha hangzik ki belőle a munka zaja. A Marslakók dolgoznak odabenn. Ez alatt az emberek küldöttséget választanak, tudtára adandók a Marslakóknak, hogy ők bekés emberek. A küldöttség közeledik a hengerhez, melyből zöldes fényben világító füstgomolyos emelkednek ki s megvilágítják a már éjbe borult vidéket. Ez alatt egyuttal valami pupos alakzat is emelkedik ki. És most, most valami fénysugar röppen emberrel emberre.

És a kit e fénysugar ér, halva van; ha fa, hirtelen lobbog vet, ha ércz, folyékonyra olvad!

A föld nagy vonzó erején a Marslakó, hatalmas, bámulatos gépeivel győzi! A mig gépeit össze nem állította, tehetetlenül vonszolta nagy testét, most gépébe ülve, gyorsan, könnyen mozog s irgalmatlanul osztja a halált, es pusztulást.

Gépei toronymagásra nőnek, mérföldeket lépnek át. Pusztító készülékeinek nem állhat ellent semmi emberi mű! A katonaság szerkocsni ferobbannak, mielőtt egy lövés történék...

A ki csak teheti, menekül...

Borzalmas napok virradnak Angliára! London kiürül, kihál; a ki teheti, hajóra száll, mert a Marslakók gyilkoló fegyverei elől nincs más menekülés, mint a nagy távol! És a Marslakók tervszerűen járnak el. Már sokan

vannak, mert lehullott a 2-ik, 3-ik löveg is. Gépeik, mint értelmes lények dolgoznak; nem kell rájuk ügyelni; az egyik alumíniumot gyárt, a másik más gépeket állít össze...

De a Marslakók nem ölnek meg mindenkit. Ugy latszik, csak az ellenállást akartak elérni a borzasztó gyilkosságaikkal. Most már kimélik, — sőt gyűjtik az embert.

Gyűjtik, mert táplálékra van szükségük s azt nem hozhattak magukkal. Nem esznek, csupán állatvert fecskendeznek ereikbe. Erre kell az ember.

Az egész természetesen regény. Regény, a melyből azonban pár tanúságot levonhatunk.

Nezzük csak.

Kétségteleen, hogy a Mars Földünkhöz legjobban hasonlít; Napunktól való távolsága 224 mill. km. keringési ideje kerek számban 2 év; saját tengelye körül 24 óra alatt fordul meg, tehát ép úgy van éjjele, nappala, mint a Földnek. Tengelyelhajlása 29°42', tehát valamivel nagyobb, mint a Földé (23°), miből köve kezik, hogy negy évszaka van, melyek kétszer oly hosszúak, mint a Földé. Ez évszakok hidegebbek, mert a Mars távolabb van a Naptól, mint a Föld, sokkal régebb idő óta hűl ki s a Földnél jóval ki-ebb, körülbelül fele.

Mindez valószínűvé teszi a feltevést, hogy vegetatio fejlődött ki rajta s valószínűvé teszi, hogy e vegetatio ma már végét járja.

Lakói ha vannak, s erre mutatnak a csatornák, nagyon előhaladott civilizációval bírhatnak, mert legkevesebb 4 mill. évvel idősebb e civilizatio. Ez magyarázza meg a

feltevést, hogy ők régen foglalkoztak Földünkkel, s azzal az eszmével, hogy ide atkötözzenek.

A rettegető kép, melyet ismertettünk irónk rajzol, ebben a magas kulturában lelheti magyarázatát. Érzelmi világuk a küzdelemben kivesszett, úgy, amint az emberen is tapasztaljuk agyveleje intellectualis székelyeinek növekedését.

Az értelemnek pedig vajmi köze van az érzéshez. Ő számít; számításai a természet tényen alapszanak s így érzelmi momentumok nála figyelembe nem jöhetnek. A csupa agyvelőből álló Marslakók pedig láttak, mily hatalmas ellenfél az ember, gondolhattak-e masra, mint arra, hogy első teendőjük a megfélemlítés?

Ez magyarázza meg azt a felfogást, mely szerint tetőnkben a tiszta matematikai számítás dominál s nyoma sincs bennök a szánalomnak.

Egy vonáska sem enged ilyenmü érzellemre következtetoi.

Mindenesetre érdekes mű, főleg azokra, kik a regényben, regényesen megoldott kérdésekkel foglalkoztak, a Marsra vonatkozó újabb kutatásokat figyelemmel kísérték.

Arra nézve, aki az érintett kérdésekről soha sem gondolkodott, — e mű csupán egy phantastikus regény, melynek egy sora sem valószínű.

Aki szeret valamely érdekes problémán gondolkodni, vegye kezébe e könyvet, tárgyat a gondolkozásra bőven talál benne s a könyv főfeladatái ep azt tartjuk, hogy ébreszsen eszméket, gondolatokat.

A 163. §-nak c) pontja következőleg módosult:

c) a ház szabályaira, azoknak helyes alkalmazása érdekében hivatkozni akarnak, mely alkalommal azonban magához a vita tárgyához nem szólhatnak.

A 164. §-t következőleg módosította a bizottság:

»Indítványt, ellenindítványt és módosítványt mindig írásba foglalva kell beadni, azok kinyomtatása iránt a ház vita nélkül egyszerű szavazással határoz.»

A 171. §-t ekként módosította a bizottság:

»A ház, ha az elnök, a miniszterek valamelyike vagy husz tag kívánja, zárt ülésre változik át. Zárt ülésben határozat nem hozható, jegyzőkönyv nem vezetik.»

A 174. §-t következőleg módosította a bizottság:

»Szavazás előtt a kérdésnek miként teendő fölévesse új tanácskozás tárgyát képezheti, a mely felett a ház egyszerű szavazással dönt.»

A jelenlegi 176. §. kimaradt.

A 177. § első bekezdésének helyébe a következő szöveg jött:

»A ház a főtelt kérdés felett rendszerint egyszerű szavazással dönt. Az egyszerű szavazás felállítás és ülvemaradás által történik.»

A szakasz többi része megmaradt.

A 178. §-t következőleg módosította a bizottság:

»Minden oly esetben, a melyben a ház szabály az egyszerű szavazást el nem rendel, husz jelenlevő tagnak a szavazás megkezdéséig (177. §.) írásban beadott kívánságára, névszerinti felhívás mellett történik meg a szavazás.»

A névszerinti szavazás husz tagnak írásban beadott kívánságára másnapra halasztható. Az egyszerű szavazás másnapra nem halasztható.

A 182. §. első bekezdése megmaradván, utónna a következő szöveg vétetett fel:

»A titkos szavazás összehajtott szavazólappal történik s a nyílt szavazólapon foglalt szavazatok nem számítanak. Titkos szavazásnál a ház tagjai szavazásra való felhívásuk során mennek helyükről szavazatukat beadni s annak beadása után kötelesek onnan távozni. Ily szavazás alkalmazásával, kivéve a szavazat beadásának ideje alatt a szavazó képviselőt, a szavazat beadásának helyétől mindenkinek távol kell maradnia. Az eddigi második bekezdés mint utolsó fentartott.

Ezzel a javaslat-tervezet tárgyalása befejeztve, a bizottság jelentésébe felveendőnek határozta, hogy a miniszterelnök és a pártok kiküldöttjei között az 1899. február 23-án felvett jegyzőkönyv 5-ik pontja értelmében, a házszabályok 204 §-ára nézve a következő megállapodás jött létre: A házszabályok 204 §-ának módosítása, ez idő szerint, nem tartatott sem czélszerűnek, sem szükségesnek. A magyar képviselőház önérettel és elégtelleg tekinthet arra vissza, hogy 34 évi szakadatlan működése alatt 1865 óta nem forgott fenn eset, melyben §. alkalmazásának szüksége előállt volna.

A magyar parlament méltósága és tekintélye érdekében reméljük, hogy nem lesz erre szükség ezután sem. — De ha azon eszmos eset állna, hogy ezen §. alkalmazása elkerülhetetlenné válnék: az összes pártok részéről kimondatik és megállapítatik, hogy a házszabályok 204 §-a végrehajtandó. A képviselőház összes pártjai felteszik és elvárják minden tagtól, hogy ha a ház valamely tagja a kizárás határozata kimondatnék minden repessiv rendszabály alkalmazása nélkül, önként meghajol a házszabályok értelmében kimondott ítélet előtt és erkölcsi köteletségének ismeri magát annak önként alávetni.

A bizottság jelentésébe felveendőnek határozta még azt, hogy a mely szakaszokban a szónokok száma korlátozva van, nem értetnek a szónokok alatt a miniszterek, a kiknek a törvény mindenkor jogot ad a felszólalásra.

Ezek után az ülés az elnök elzetésével véget ért.

BELFÖLD

Pártértekezletek. A függetlenségi és 48-as párt tegnap este K o s s u t h Ferencz elnöklésével értekezletet tartott, melyben a k u r i a i b i r á s k o d á s r ó l szóló törvényjavaslatot tárgyalták. A párt a törvényjavaslatot melyet G y ö r y Elek ismertett, minden vita nélkül elfogadta s felkérte B a r a b á s Béla póttagot, hogy a párt ez álláspontját az országgyűlésen fejtsse ki.

Gr. Goluchovszky Budapesten. A közös külügyminiszter és kísérete:nek Budapesten megjelentéhez és itt hosszabb tartózkodásához a magyar lapok különböző kombinációkat fűznek. A bécsi lapok e kombinációkat megczáfóli törekednek s e látogatás jelentőségét leszállítani akarják. — A Neue Freue Presse esti lapja nevezetesen regisztrálja a budapesti lapokban megjelent kombinációkat, a melyeket Goluchovszky budapesti tartózkodásához fűznek, ezekről a következő kritikát mondja:

»Mi informált részről szerzett megbízható értesüléseink alapján fantasztikus koholmányoknak mondhatjuk a magyar lapok híreit. Hiszen a külügyminiszter 5 hónapja nem volt Budapesten, a hol i öközben kormányváltás, sőt némelyek szerint rendszerváltozás is állott be. Különösen a közgazdasági kérdések halmozódtak fel, de azért még mindig csak folyó ügyek maradtak, mert hisz a kül- és belpolitikát alapjaiban nem ingatják meg. — Goluchovszky az új kormány tagjaival személyes érintkezésbe kellett lépnie, hogy az új kérdések felül tájékoztassa magát. Suzzara osztaifőnök azért ment vele, mert ő a miniszterium gazdasági osztályának vezetője és így a Vaskapu-ügyről nélküle nem lehet tárgyalni.

Széchen gróf a külügyi magyar osztaifőnöke és csak a magyar társadalmi körök megnyugtására van itt.

Dóczy jelenete csakis magánügyekre vonatkozik, a melyek miatt ma már Berlinbe utazott. Mérey pedig a miniszter állandó kísérője utazásai közben.

A delegációkat csak a késő őszszel hívják össze és e miatt újabb tárgyalásra nincs szükség. Hogy Széll és Goluchovszky közt politikai eszmecsere is volt, az természetesen feltehető, de hogy a megbeszélések semmi esetre sem vonatkoztak a magyar lapok által híresztelt dolgokra, — az egészen bizonyos.

A középiskolai új tanterv mint lépés az egységes jogosítású középiskola felé. A közökt. miniszter — mint értesülünk — igen rövid időn belül, néhány nap múlva, ki fogja adni rendeletét a középisk. új tanterv bevezetéséről. A jövő iskolai évben még csak a középiskolák első osztályaiban fognak tanítani az új rend szerint. Nevezetesebb változás lesz a latin nyelv óráinak kevesbitése. Eddig hetenkint 7 órán tanultak az I. oszt. diákok latint, ezután csak 6 órára. Hasonlóképen leszallitják a magyar órák számát 6-ról ötre.

Nem csorbul ezért a tanterv nemzeti iránya, mert a mi időt a magyar nyelvtől elvesz az új rend, azt a magyar földrajz és a magyar viszonyokat tárgyaló számtan kapja meg. Mindenik egy-egy órával bővül a jövő esztendőől kezdve és ezenfelül a földrajzot még el is választják a természetrajzotól, melylyel eddig össze volt hazasítva.

Legnevezetesebb lesz a reform a testi nevelés dolgában. Itt kimondja a miniszteri új tanterv, hogy a tornát télen korcsolya, nyáron játék pótolja, a szabadban. S csak ha az időjárás miatt egyik sem gyakorolható, akkor menjenek fődél alá, a tornaterembe.

A reáliskolában is az I. osztályra nézve már a jövő iskolaévtől kezdve életbe lép az új rend. Itt csak a reáliskola speciális tárgya, a mértani rajz veszít egy órát. Mindkét

iskolafajtában előálló változások a gimnázium és a reáliskola I. osztályait hajszalra egyformára alakítják, azzal a különbséggel, hogy a latin nyelvű 5 órát a reáliskolában német nyelvi 5 óra helyettesíti. Egyébként az összes tárgyakat: vallástant, magyart, földrajzot, természetrajzot, számtant, mértani rajzot, szépirást és testgyakorlást, mindkét iskolában hajszalnyi egyformasággal fogják tanítani, úgy hogy a jövő évi gimnáziumi és reáliskolai I. osztályok közt a különbség csakély lesz, a mi az egységes jogosítású középiskola céljából alakult ilyenformán.

Küönben az egész tantervi reform végrehajtása 8 évig tartana, ha csak a jövő tanévben több magasabb osztályban meg nem kezdik a tantervi reform végrehajtását.

A kath. autonómiai kongresszus 27-es bizottságának tagjai a tárgyalásoknak május 1-ig történt elnapolasát arra használják föl, hogy a 9-es bizottság munkálatának gyökeres átalakítására a részletes módosításokat megállapítsák. Ezzel egyfelől a jövő tanácskozásnak tulságos elnyulasát és a nagyobb összeütközéseket remélik megakadályozni, másfelől pedig a nézetkülönbségek kiegyenlítésével, az egyértelmű és sikeres munkát óhajtják lehetővé tenni. Samassa József egri érsek nagy tudománya s eles ítélete, mint halljuk, máris némi rendet s egységes rendszert öntött a szabályzati tervezet zagyva összeállításába, miáltal lehetővé vált, az egyes főbb irányelveknek s azok alkalmazásának meghatározása. A hét folyamán valószínűleg sikerülni fog a beterjesztendő részletes módosítások szövegének a megállapítása, a melyben részt fognak venni mindazok a bizottsági tagok, a kik a fővárosban időznek; némelyek, különösen a néppártiak közül vaók azonban kijelentették, hogy ők nem állanak el szeparatistikus álláspontjukról és bar nincs reményük arra, hogy azt a 27-es bizottságban keresztülvihetnék, mégis külön indítványok alakjában szandékoznak azt ott kifejtetni s máidán külön szervezeti javaslatot kidolgozni, hogy módjuk s alkalmuk legyen az összehívandó kongresszusban külön akcióit kifejtetni s azt majdan a politikai térre és a választási mozgalmakra is atvinni. A bizottság higgadtabb elemei ezzel szemben biznak a püspöki kar közbelépésében, mely a leghatározottabban tiltalmazni fogja, hogy a kath. egyház belső ügyei korteskedés, vagy izgatás czéljából igy kihasználtsanak és esetleg mélyebb szakadás álljon be a katolikusok körében.

KÜLFÖLD.

Az alsó ausztriai tartománygyűlés tegnapi ülésén K o l i s k o dr. azt indítványozta, hogy szólítsák fel a tartományi bizottságot, hogy még ebben az ülésszakban olyan törvényjavaslatot terjesszen elő, a mely Alsó-Ausztria valamennyi önkormányzati hatóságára nézve a n é m e t n y e l v e t r e n d e l i k i z a r ó l a g o s h i v a t a l o s n y e l v n e k. Ilyen törvényt — mondja a szónok, a nemzeti övatosság parancsol. Azután azt indítványozza, hogy eszközzeljék ki a kormánytól, hogy a Schneebergen a tudomány követelményeinek megfelelő állami csillagvizsgálót és meteorológiai obszervatóriumot létesítsenek, esetleg a tartomány támogatásával.

S c k l e s i n g e r a házszabály-bizottság nevében jelentést tesz a Magyarországi való kegyezésre vonatkozólag tett indítványáról, a melyet a tartományi marsall annak idején nem bocsátott tárgyalásra és azt indítványozza: mondják ki, hogy a t a r t o m á n y g y ű l é s n e k j o g a v a o a M a g y a r o r s z á g g a l v a l ó k i e g y e z é s r ó l é s a z a z z a l ö s s z e f ű g g ő b a n k t ö r v é n y j a v a s l a t o k r ó l t a n á c s k o z n i é s a k o r m á n y n a k j a v a s l a t o k a t t e n n i. E végre 12 t a g u b i z o t t s á g k i k ű l d é s é t k é r i.

HIREK.

Tiszta választások.

Szép, de kissé különös dolog, hogy egy alkotmányos országban örömet okoz az a hír, hogy ezután valószínűleg szabadabban nyilatkozik meg a választók lelkiismerete.

Ilyen speciális jelenségek csak nálunk lehetnek.

Ha a cs. és kir. külügyminiszter urnak — a ki elvégre — legalább a quota arányában magyar miniszter is — Budapestre méltóztatik lejárni, megjelenése egész szenzációt csinál.

Ha valamelyik külföldön bolyongó honfitársunk arról ad hírt, hogy a berlini vagy a római osztrák-magyar nagykövetségben olyan embert talált, aki magyarul is tud, általános öröm kél e széles honhazában s talán örömmel a quótát is hajlandók volnánk felemelni.

Ha egy kir. herczeg kedvezően nyilatkozik rólunk, ha valahol — ahol elvitathatatlan joga van — a magyar trikolórnak is helyet adnak, ha kiderül, hogy X. főherczeg nem akarta megalázni a nála tisztelegni akaró fiúmei kormányzót szóval ha valami olyan kisebb jelentőségű dolog történik, mely arányban távolról sem áll a nagy sérelmekkel melyeknek nem volna szabad eseményeknek még látszani sem — egyszerre olyan öröme buzdul a magyar közvélemény. Lám, megbecsülnek, szeretnek bennünket! Elismerik a jogainkat! Boldog a magyar! Örömmel uszik az egész ország...

Epen így vagyunk a tiszta választásokkal is. Még csak reményünk van ahhoz, hogy a bennünket egész világ előtt megszégyenítő csínált választásoknak vége lesz s már rendszerváltásról, új korról, megváltásról beszélünk.

Valljuk meg, hogy az ilyen jelenségek nem nagyon dicsérik a mi alkotmányos érzékünk s közjogi felfogásunk helyeségét.

Hiszen ha valami megilleti a vér és pénzáddal egyönterhelt polgárt, annyit jogát csak el kell ismerni, hogy öt évben egyszer egy u e m b e f o l y á s o l t szavazattal beleszóljon ő is abba a kérdésbe, mely neki és mindanyunknak a legfontosabb életkérdés.

Halálos vétek lenne vivmánynak tekinteni a tiszta választásokra irányuló törekvést.

Az erőszakot lerázni magunkról a legtermészetesebb önmagunk iránt való kötelesség, de önmagunknak állítanók ki a szegénységi bizonyítványt, ha jogszerző vivmánynak tüntetnek fel azt, a mi bennünket a legszentebb törvények szerint megillet. (d)

* **Az utolsó felolvasó ülés.** A »Csokonai« kör e hó 29-én szombaton fogja ez évben utolsó felolvasó ülését tartani. Megnyugvással és önértettel tekinthet vissza a kör ez évi működésére, mely méltán illeszkedett a mult legmozgalmasabb éveire. A legutolsó felolvasó ülés alkalmából visszapillantva az elmúlt évre konstatalhatjuk mi is, hogy a kör nemesen felelt meg hivatásának, s a szenészeti jubileumi rendezésével még nagyobb díszet szerzett nevének. Az utolsó felolvasó ülés méltó befejezése egy év működésének, és

hisszük, hogy a közönség nagy számmal fog azon megjelenni. — A kör elnöksége ez alkalomból a következő meghívót bocsátotta ki: Meghívó a »Csokonai Kör« 1899. április hó 29-én szombaton a Margit-fürdő nagytermében tartandó az 1898 évi felolvasó-estélyeket befejező ünnepélyes ülésére. Tárgysorozat: 1. Vándor tudós, bujdosó költő. (Szenczi Molnár Albert) Irodalomtörténeti tanulmány írta és felolvassa Dr. Kardos Albert. 2. Hullámok, novella, írta és felolvassa Lovász János. 3. Részlet Donizetti »Lucretia Borgia«-jából Allaga G. átiratában: cimbalmon előadja Aebóth Vilma k. a. 4. A honvéd őzvegye, Arany Jánostól. előadja Komjáthy János. 6. A bokréta, monológ: előadja König Margit k. a. Debreczen, 1899. apr. 22-én. A »Csokonai Kör« elnöksége. Az ülés közös vacsora és táncz követi, Rácz Károly zenekarának közreműködésével. A kör tagjai és hozzátartozói tagsági jegyeiket használhatják. Az ülés kezdete pont 8 órakor. A kik a körnek nem tagjai, az ülésre Tóth Béla pénztárnok gyógszertárában vagy este a pénztárnál beletti jegyet válthatnak, a melynek ára 50 krajczár.

* **Ábrányi Emil Debreczenben.** A kitűnő poéta és a Bud. Naplónak belső dolgozótársa rokonai látogatására Debreczenbe érkezett, ahol valószínűleg néhány napot fog eltölteni feleségével Ábrányiné Wein Margit asszony és családja tagjaival egyetemben Csikos dr. családja körében.

* **Igazoló választmányi ülés.** Hajdu vármegye igazoló választmánya ma d. e. 10 órakor a vármegyeház tanács-termében ülést tartott.

* **A debreczeni faarn raktár igazgatósága** tegnap az iparoskörben tartott gyűlésében a sok pályázó közül egyhangulag Goldberger Adolf eddigi könyvvezetőt választotta meg ügyvezetőül.

* **A dohánygyári tisztviselő mozgalma.** A debreczeni dohánygyár tisztviselői nagyon csekély lakáspénzt kapnak. Azért az, összegért, melyet a miniszter állapított meg, nagyon szegényes lakást bérelhetnek Debreczenben, úgy hogy a lakáspénzt rendszeresen a törzsfizetésből kell kiegészíteni. Mozgalmat indítottak tehát maguk között s mozgalmuknak az a célja, hogy egy m morandumban kérjék a minisztert lakberilletményük felemelésére. Hisszük, hogy e jogos és méltányos kérelem kedvező elintéztést fog nyerni.

* **Prielle Kornélia betegsége.** A városunkban időző nagy művésznő, ki a felette szelős színpadon hűlt meg, — mi ellen színészeink is rég panaszkodnak, — még mindig ágyban fekvő beteg. Kezelő orvosa dr. Szalay Béla oda nyilatkozik, hogy a nagy művésznő betegsége erős meghűlésből keletkezett influenza, miért is Prielle Kornélia pár napi pihenésre szorul meg mindig. Városunkban élénk részvéttel találkozott a szeretett művésznő betegségről szóló hír és sokak kíváncsága fűződik ahoz, hogy bárcsak mielőbb látnák felépülve a színpadon.

* **A debreczeni dandárparancsnok Nagyváradon.** Lipcsey Szartory Dező ezredes, a debreczeni 80. számú m. kir. honvéddal dandár parancsnoka tegnap este Nagyváradra érkezett, hogy az ott állomásozó 4 számú honvéddal egrezred fölött rendes évi csapat-szemléjét megtartsa. A dandárparancsnok tiszteletére 8 órakor társasvacsora volt a Széchenyi-vendéglőben melyen a nagyvárad honvéddal egrezred tisztikara részt vett. Az ezredes dandárparancsnok négy napig fog Nagyváradon tartózkodni.

* **Egy csodadoktor, a kit körösnék.** Budapest Tápai Mihályról Tóth Ödön urról szól az ének. Ez a derék férfiú melleleg megjegyve debreczeni születésű. Budapestben annak idején óriási port vert fel valamelyik ügyével s azóta kezdett ismertebb alak lenni. Legutóbb Puscariu dr.

vizsgálóbíró érdeklődik holléte iránt s ugy látszik olyas valmit cselekedett, a mi a büntető bíróság figyelmét is magára vonta. — A körözés levél szerint Tóth Ödön 43 éves, magas intelligens külsejű ember. A budapesti rendőrség azt hiszi, hogy Debreczenben tartózkodik s mint magánzó él valamelyik kényelmes uri lakásban. Debreczenben azonban nincs bejelentve, bár az sem lehetetlen, hogy kijátszotta a rendőrség éberségét s itt tartózkodik. Különbön városzszerte nyomozzák.

* **Komjáthy, kinek eszméi vannak.** Tagadhatlan dolog, hogy Komjáthy direktornak sok jó eszméje van. Nagyon természetesen — a saját szempontjából. Nincs olyan helyzet, a melyből egy jó ötlettel ki ne vágja magát, bebizonyítván azt, hogy a jó eszmék a színházgazdákknál sem értéktelen adományok. Nincs terünk az igazgató ur újabb — elege ismert — eszméit kellően méltányolni. Nem irunk arról a szeniális ötletéről, melyvel a havonkénti kiadások összegét olcsó színeszek szerződötetésével reducálta, sem arról, hogy lehet egy nagy színházban egyes szerepköröknek beöltetlenül lennie, szóval sok érdekes dologról nem irunk ezuttal. De irunk a direktor ur legújabb eszméjéről, mely méltó elődeihöz. Komjáthyknak ugyanis a jövő hó 9-én Nyiregyháza kell lennie társulatával s 9-én meg lesz az első előadás is. Ha jól tudjuk: Himni dalai. Az ám, de a bérletek miatt csak 15-én szabadulhat Debreczenből a társulat. Mit fog most tenni Komjáthy? Egy jó ötlettel kivágja magát. Fele a társulatnak Nyiregyháza fog játszani, fele pedig nálunk. — Hogy ez a f e l e z é s milyen lesz, még nem lehet tudni. Egy dolog azonban bizonyos: csak a társulatot osztják ketté, az igazgató-ságot nem. Bizonyára nem. Komjáthy egészben marad, mint olyan ember, kinek eszméi vannak.

* **Összejárák a vakokat.** A kolozsvári vakok intézetének igazgatósága hivatalos uton kereste meg Debreczen város tanácsát, hogy a városban levő vakokat lehetőleg rövid idő alatt írják össze. Szüksége van erre az intézet igazgatóságának azért, mert statisztikailag akarják az egész országban levő vakok létszámát közre tenni. A városi tanács szívesen adott helyt e kérelemnek s intézkedett, hogy a 20 éven alóli vakokat a polgári biztosok írják össze.

* **Elfogott csavargók.** A nagy vásár a foglalkozás nélküli, közveszélyes csavargók eldorádója. Tegnap két ilyen közveszélyes alak került a rendőrök kezébe, kik cél nélkül vagy talán nagyon is céltudatosan vegyültek bele a vásári tolongásba. L u c s k a i János és M o n i Mihálynak hívják a két foglalkozás nélküli, idegen csavargót, kiket illetőségi helyökre tolonczoltat el a rendőrség.

* **A Szunyogh család gyászja.** Egy széles körben ismert urnőnek, Szerdahelyi Agoston, szatmarmegyei nagybirtokos neje, Szunyogh Olga haláláról vettünk hírt. — A boldogult urnő nehai Szunyogh Albert volt orsz. képviselő esztári földbirtokosnak, Erdődy Zsuzsánával kötött első házasságából született. A 60-as években az egész család Debreczenben lakott s akkori társas életünknek a szép fiatal hajadon egyik legragyogóbb ékesége volt. Kedves modorával meghódította mindazokat, kik ismertek s később mint asszony, ismeretlenebb vidéken is központja lett a Szatmár körüli uri társaságoknak. Elhunytat bánatos ferjén kívül siratja egyetlen nevelt leánya, Pongrácz Olga, akit — mint nővérének arvaját — piczi korától ő nevelt. Testvérei: Szunyogh Zoltán pocsjai földbirtokos, Szabolcs volt orsz. képviselő, Péter Biharmegye alispánja és Loránd n. várad közp. anyakönyvi felügyelő szeretett nővérüket; Szunyogh Sándor kir. tan. pedig unokanővérét gyászolják az elhunytban. Városunkban a Szűgyényi, Vinnay és Butykay családok is kedves rokonukat veszítették benne.

*** A sorozás.** Az idei fősorozás negyedik napja — tegnap — a III. korosztálybeliekre nevezve fényes eredménnyel végződött, a megnyílt szokatlan nagy számmal vált be közülök katonának való ember. 46 ifju lett t. i. bevéve, habár 12 csak a póttartalékba osztatott be. A besorozottak a következők: Kozma György, Veres József, Lovasi József, Butyi Samuel, Lókodi István pt., Bakos Andor pt., Kun György pt., Varga Géza pt., Presoczky Lajos Tokai István, Kosina János, Juhász Gábor, Varga Imre, Horváth Sándor, Höffer Adolf, Spitz Ferencz, Szilágyi Gyula, Bökönyi Sándor, Bakó József pt., Bundi Gergely pt., Erdei József, Iratosi Lajos pt., Busi József pt., Dári János pt., Thai István, Tóth József pt., Tóth András, Zombor Lajos, Török Elemér, Török János, Szemula István pt., Sipos János, Szabó László, Radeczki Károly, Varga I., Tolvaj István, Londez Géza, Busi Ferencz, Zöld J., Péntek Lajos pt., Kiss Kálmán pt., Balogh Mihály, Ács Miklós, Nagy Ferencz, Szathmári Gábor, Ujvárosi Ferencz, — vagyis 46 ifju. Az előző három sorozási napon besorozottak és az önkényt jelentkezők száma 169 volt, ehhez adva a 46-ot, az eddig besorozottak száma 215-re emelkedett, a mely szám már eddig is kedvezőbb eredményt tüntet fel az előző évekhez képest. Ma az utolsó nap még e nagy számot is növelni fogja egy néhanynyal.

*** A lawn tennis pálya megnyitása.** A debreczeni lawn tennis társaság holnap 27 én délután nyitja meg nagyerdei pályáját, hova holnapról kezdve szívesen látja a társaság tagjait.

*** Tolvaj öngányok.** Megirtuk tegnap a Varkoly József esetét, kinek a nagy vásárra felállított árusátrából ismeretlen tettesek huszonhét pár csizmat elloptak. A rendőrség nyomozni kezdte a lopás tetteseit s kiderült, hogy a csizmak elemelése egy hat tagból álló banda műve volt, amely az ellopott csizmákkal először a kálló, majd a margittai vásárra vette útját. A rendőrség ugy N.-Kállóra, mint Margittára táviratozott a tolvajbanda letartóztatása végett.

*** Az első majális.** Sikerülnek ígérkező multság nyitja meg az idei majálisok sorát. A mint értesülünk ugyanis a kereskedelmi akadémia növendékei terveznek május 6-ikára multságot a nagyerdei Dobos pavilonban. — Az előkészületek már nagyban folynak a majálisra.

*** Meghívó.** A debreczeni kereskedő ifjak önképző egyesülete övi rendezés közgyűlését április 30-án vasárnap d. u. fél 3 órakor tartja meg saját helyiségében, melyre a t. egyesületi tag urak tisztelettel meghívatoak. Az elnökség. Targysorozat: 1. Titkár és választmány jelentése 1898. évről. 2. Mielleg és zarszámadások és az évi költségeloirányzat beterjesztése. 3. Számvizsgáló bizottság jelentése és ezzel kapcsolatban a titkár, választmány és a számvizsgáló bizottsági tagoknak a felmentés megadása. 4. Esetleges indítványok. 5. Tisztviselők és a választmány megválasztása.

*** Verekedő munkások.** Bródy Sándor-nak van egy novellája, melyben két szomszédok rajzol le a nagy író, egy költőnépszerű elnököt s egy ügyvédet. Az ügyvéd diófájának néhány ága átnőtt az elnök kertjébe, viszont az elnök néhány fája az ügyvéd kertjébe hozgyümölcsöt, az elnök az ügyvéd nejevel van intim viszonyban s az ügyvéd az elnökönvel. Körülbelül ilyenformán csendes megállapodás volt Flórián János és Buza János téglagyári munkások között is. Flórián Buzánéval elt már hónapok óta és Buza Flóriánéval. — Tegnap aztán összekapott valaminek a két hitves s később férjeiket is belevozták a csetepatéba. A két verekedő férfit Görög János munkás választotta el egymástól és pedig úgy, hogy Flóriánt egy kapaaylével föbe ütötte.

— Hát miért tette ezt? — kérdezte Görögötől a kapitány.

— Azért ütöttem kerem szépen, hogy legyen már egyszer vége köztük a verekedésnek.

A súlyosan megsebesült Flórián Sándort beszállították a kórházba.

*** Uj vasutak.** Egy csomó új vasut közeledik a kiépítés stádiumába. A csaba-apáczai vasut engedély okmányát a képviselőház csütörtöki ülésén beczikkelyezte. E vonal bejárása e hó 27-én lesz. A gyula-barakonyi vasut vonal egy részének bejárása a napokban folyt le. A bejárást Bartha Andor minis teri titkár vezette és azon a vármegyét Fabri Sándor alispán, a közigazgatási bizottságot Jancsovits Emil, a műszaki hivatalokat pedig Pósa Károly és Király Sándor képviselték. A vasut a Máv. vonalának és gyula-sarkadi Fehér-Körös hidjának felhasználásával a gyula-sarkadi utkeresztéseig, a Magyar állam vasutak vonalával párhuzamosan megy, a honnan elválv Gyulavári község rendes állomását kapna, mely közvetlenül a község közelében, a Sziget-Major mellett nyerne elhelyezést. A bejáráson részt vettek; Gyula Varsánd, Tamásda, Fekete Gyarmat és Miske községek, Arad és Biharmegyék, az érdekelt ármentesítő társulatok, uradalmak és magánosok képviselői. A bejárás folytatása Nagy Zerinden és Seprősen lesz.

*** Allamellenes képes levelezőlapok.**

Monacóban nagy izgulmat okozott egy müncheni műintézet által forgajomba hozott képes levelezőlap. A levelezőlap fejen a monacói fejedelem ül trócusán, körülötte nagy pénzes zsákok vannak fölhalmozva és terhük alatt nyögő emberek egyre hordozzák az újabb zsákokat. A trón lábánál a croquier ayítja ki karját a betétek beseprésére. Ezen csoportkép fölött a következő felírás olvasható: »Rouge perd et noir perd, la banque gagne toujours.« (»Vörös és fekete veszít, a bank mindig nyer.«) Baloldalon a kaszinó épülete látszik mely előtt két palma áll. Az egyikben öngyilkos lóg, a másiknak tövében egy szerencsétlen játékos föbe lövi magát. Ezen kép alatt szoba látszik, melyben egy asszony igyekszik vigasztalni férjét, ki azonban azzal a válaszzal utasítja el: »Ruine! rien ne va plus!« (»Tönkre vagyok teve! vege a játéknak!«) A levelezőlap üresen hagyott részre felé pedig egy kis piros ördög intget mosolyogva: »Faites votre jeu messieurs!« (»Kezdjék el a játékokat uryim!«). — Az ottani rendőrség persze azonnal kitiltotta ezen levelezőlapot Monaco területéről és az illető uriembert aki a levelezőlapokat behozta, udvariasan a határig kísértette. — Monacón kívül azonban ezen levelezőlapok forgalomba hozhatók és Budapesten is kaphatók.

*** Leégett városháza.** Beregszászból táviratozzák, hogy tegnap ott nagy tűzvész pusztított. A tűz a városházán tört ki, amely melléképíttelével együtt pár percz alatt lángban volt. A tűzoltóság minden munkája dacára teljesen elhamvadt. A kár nagy.

*** Kamrába zárt asszony.** Ada város előjáróságához — mint levelezőnk írja — névtelen feljelentés érkezett, mely szerint Berkes János ottani lakos szélütött, beteg feleségét már hosszú idő óta kamrába zárva, kenyéren, vizen s teljesen elhaayagolva tartja. Az előjáróság meggyőződött a vád valóságáról és a szivtelen férjet elfogatta. A szegény asszonyt kórházba szállította.

*** Végrehajtás egy város ellen.** Jászberény város közp. pénztárána tegnap megjelent a bírósági végrehajtó, lefoglalta az ott talált készpénzt s több mint 100 ezer frtról kiállított takarékpénztári könyvecskét. — A foglalás telőzménye a következő; Ezelőtt 8 évvel hunyt el Pintér Mihály Jászberény plogármestere, akinek hagyatékából a város 53000 frtot kapott kezelésre. Pintér néhány rokona megtanadta a végrendeletet, az első bíróság elutasította őket, — A királyi tabla megváltoztatta az itelelet, megerősítvén a végrendeletet. Az egyik örökös most a városnál fekvő hagyatékra végrehajtást kért s tegnap ez fogana ositották.

*** Gondatlanságból — gyermekhalál.** Abauj-Torna megyei községben Tyita Tódor gazdaember egy fölgyfát fagott ki, mialatt felesége — Gábor nevű kis fiával a fa árnyékában ült. A fűrés mind mélyebben és mélyebben járt a fa derekában és a munkába merülve Tyita elfelejtette figyelmeztetni övét,

hogy távozzanak a veszedelmes helyről. A hatalmas fölgyfa végre recsegni, ropogni kezdett és a következő pillanatban iszonyú robajjal ledőlt. A hängös zuhanásba velőtrázó sikoltás is vegyült, mely azonban hirtelen elnémult. A mint a felvert por szétoszlott, rémülve láttak a szülők, hogy a fa egyetlen gyermeküket maga alá temette. Csak egy alaktalan hústömeget huzhattak ki a fa alól. Az asszonynak csodálatosképen semmi baja sem történt. A gondatlan Tyita ellen vizsgálatot indítottak.

*** Apróságok.** Vigasz. Férj: Csak téged sajnállak. Hogyan fogod te a halálot elviselni?

Asszony: Vigasztalódjál kedvesem, az idei gyászdivatlap már megerkezett.

Feltalálta magát. Vevő: Drága ez a kép?

Műáros: Biz ez kilencszáz forint.

Vevő: Tizenkilencszáz forint? Az nagyon sok. Legfőjebb ezerkétszázát adhatnék érte!

Műáros: Isten neki! Uraságnak oda adom hát ezerkétszázért.

Maliczia a Szinész: Tessék elhinni ha a szüpadra lépek, úgy elfog a lelkesedés hogy nem látok semmit, — még a közönség is eltűnik előttem!

Hirlapíró: Azt elhiszem!

A „Bika kávéház“-ban

ma szerdán, azaz 1899. április 26-án nagy zene-estély tartatik Rácz Károly zenekara mellett.

Számos látogatást kér

a Bika szálloda bérlő-társaság üzemeltetésére.

Diszpolgárság.

(Szinmű 5 bámulatosan rövid felvonásban.)

I.
Fejérvary Imre br. főispán: (a pécsi vármegyeház főispáni szobájában) Ez a papa igazán kedves ember. Nincs a világon szebb állás a főispáni állásnál s az ő kegyelméből ilyen remek állásnak szentelhetem zsenge ifju-korom minden munkásságát. Csak valamivel meghalálhatnám neki. Hadd lássa hogy én is tehetek érte valamit. De mit? Meg van! Diszpolgártársammá teszem az öregot.

II.
(Szinműn a főispán ur és egy városi bizottsági tag) Fehérvary főispán: Igazán meghat az önök hazafias buzgalma. Az inditványt neltöztassék beterjeszteni. En gyermekki elfogultság nélkül mondhatom, hogy megérem a apám a diszpolgárságot. Az öregnek örjemei vannak stb. stb.

III.
Fehérvary főispán: (A városi közgyűlésen.) Jól esik tapasztalnom, hogy Pécs város hazafias közgyűlése méltányolni tudja az igazi érdemeket. Br. Fejérvary miniszternek elévülhetetlen érdemei vannak a nemes város haladása körül. Ha egyéb érdeme nem is volna, minthogy az ő fia e város kitűnő főispánja, kit szerénységem tilt megnevezni, már elég arra, hogy diszpolgártársamnak fogadjam. Uraim! Eljen Fehérvary br. honvédelmi miniszter, derek főispánunk érdemdus apja!...

IV.
Az új diszpolgár: (A megválasztásról szóló táviratot olvassa.) Ez az Imre igazán kezd zseniális ember lenni. Igazán jól esik látnom, hogy a fiam megért es méltányol is engem. Legközelebb én is megválasztatom valahol diszpolgárnak.

V.
A két Fehérvary: (Néma megalottsággal szorongatják egymás kezét, miközben a függöny végkép legördül. A zenekar a diszpolgárok indulóját játsza.)

Színház.

Fekete gyémántok.

Jókai romantikus színművét, kis számú közönség nézte tegnap végig, pedig — ha a darab nem is — a szereplők játéka nagyobb házat érdemelt volna.

T. H a l m y Margit volt ismét a tegnapi előadás legnagyobb sikere. Elvira szerepét játszotta avval a művészet-el, melylyel a debreczeni közönség kedveztette, melylyel a sikerrel, melyet az ő hatalmas művészete mindig megérdemelt. Nagyon sok megérdemelt tapsot kapott kivül Komjáthy, Tanya és Bartha.

A kolozsvári Petőfi-ünnep.

— A Debreczen tudósítójának távirata. —

Kolozsvár, április 25.

A tegnapi nap Petőfi emlékének volt szentelve s az utókor méltónak mutatta magát az ünneplés lelkeségével a halhatatlan poétához. A Petőfi-ünnepély, melyet a Petőfi-társaság rendezett a nemzeti színházban, egyenesen páratlan sikerrel folyt le.

A fővárosból számos vendég érkezett, a kiket az erdélyi arisztokrácia színe-java látott szívesen. Az ünnep iránt lelkes érdeklődés uralkodott az egész városban. A színházban rendezett előadás jegyeit, már napokkal ezelőtt elkapták. De megjelent a karzatokon a külvarosok népe is.

Az ünnepeket a szöveg s a himnusz nyitotta meg Liszt átiratában, melyet a nagy, hetven tagú zenekar adott elő, Zichy Géza gróf vezetése alatt. A magasztos hangokat alvra hallgatta végig az egész közönség, mely Zichy Géza is nagy óvációkban részesítette.

Utána Ferenczy Zoltán dr., Petőfi életrajzának írója tartott óriási tetszés melletti Petőfiről előadást. Petőfi ismeretes jelszavát szabadság, szerelem fejtegette. A felolvasás után Ferenczyt többször a lámpák elé hívták.

Ezután Ábrányi Emil adta elő zajos tetszés mellett költeményét, melyben elmondja, hogy Nagyszombat éjében a monda szerint angyalok járnak a temetőbe és megérintik a sírokat, mondván: »Feltámadunk« Petőfi sírját is megérinti egy angyal. A költő soká nem felelt; végre az angyal parancsára megszólal, hogy csak akkor óhajt feltámadni, ha a világon nincs többé szenvedés; szabadság van és igazság.

Ábrányi e gyönyörű költeménye valósággal felvillanyozta a közönséget, mely szünni nem akaró tapsal számtalanszor előhívta a költőt.

Majd az est egyik fénypontja, Zichy Géza gróf »Cantateja« következett »Petőfi szelleme« czímmel, melynek szövegét és zenéjét Zichy maga írta. A Cantateja Zichy személyes vezénylete alatt Kolozsvár összes dalárdái adták elő nagy zenekisérettel, óriási lelkesedés mellett; a közönség szünni nem akaró tapsal a végső részt meg is ujrátta.

Az ünnepély második szakaszát E. Kovács Gyula szavaival nyitotta meg. Petőfinak »Egy gondolat bánt engemet« című költeményét adta elő: Utána Jakab Ödön nagy hatással: »Álmatlan éj« című borongó, melan-kólikus hangú, remek szép költeményét szavalt. El és Zichy »Roland mester« című operájából egy részletet énekelt Székely Irén. Erre Barók Lajos jelent meg a színpadon és a Petőfi társaság nevében Kolozvár közönségét és az Emkét üdvözölte nagy tetszés közepette, majd Petőfiről és Jókairól szólott, mint a magyar szellem fényes győzteseiről, az egyik harcban, a másik békeben. Nagy hatást keltő beszéde vég rámutatott arra, hogy Jókai 50 év után sem maradt el, ő, aki annyiszor tette le megannyi hervadhatatlan koszorúját Petőfi emlékére.

Ezután felolvasta a közönség áhitatos figyelme között Jókai levelét, erre valóságos tapsvihar támadt és perczekig éljeneztek. A zenekarból gyönyörű babékoszort nyújtottak fel. Ezután Szász Gerő saját költeményét szavalt a nagy lelkesedéssel. A közönség sajnálatára Rákosi felolvasása, miután a szerző

nem jöhetett el, elmaradt. Végül Apotheosis*) czímen Bartók Lajos gyönyörű színpadi költeményét adták elő zenekisérettel, melyet Farkas Ödön szerzett. Az ünnepély mindvégig igaz lelkesedést keltett. Az óriási sikerben a közreműködők és a rendezők a főérdem. Az ünnepély után a vendégek tiszteletre díszlakoma volt, amelyet Beldy Ákos főispán, az Emke elnöke rendezett.

A mérgekverő komornyik.

— Fialat asszony — öreg férj. —

Debreczen, apr. 24.

Bécsből jelenti tudósítónk: A Borgiak korára emlékeztető rejtelmes és szenzációs esettel van dolga egy hét óta a bécsi rendőrségnek.

Egy dús gazdag lengyel arisztokrata, Rilszky Vladimir lovag, a többszörös milliomos, a múlt heten megjelent a rendőrségen s előadta, hogy öt komornyikja megakarták gyilkolni.

A gonosztevő mérget kevert a lovag fekete kávéjába, de a halálra szánt milliomos már az első kortynál megérezte a mérgek ízét és eldobta ajakától a veszedelmes kávécsészét.

A rendőség és a büntető törvényszék energikus vizsgálatának eredményét mindeideig titkolják s csupán ma, egy hét után Egy titokzatos eset czímen közölt néhány adatot a bécsi rendőrségi könyvokban. Ezek az adatok asszonyi kéz munkáját sejtetik a komornyik merénylétében. Rilszky Vladimir lovag, a 60 éves tőkepenzes nemrég beleszeretett egy igéző szépségű tizenhét éves leányba és feleségül vette.

A fiatal asszony néhány hét előtt Nizzába ment s kísérelül magával vitte a gróf komornyikját, egy fellüdüen csinos fiatal embert, a ki a pletyk szavajárása szerint, szerelmese volt a szép Rilszkynek.

Két hete van, hogy az asszony és a komornyik visszatért Nizzából s Rilszkynek azóta naphosszat biciklizett.

Kirándulásaiban mindig a szép komornyik kísérte. A rendőség első gyanuja erre a liberális házi barátira esett s nyomban a lovag följelentése után el is rendelték letartóztatását.

Bár a vizsgálat a rejtelmes esetet még nagyobb homályba igyekszik burkolni, Bécsben mindenütt arról beszélnek, hogy a komornyik a fiatal Rilszkynek fölbujtogatására kevert mérget a gazdaja fekete kávéjába.

A szenzációs ügyben napok óta számos kihallgatás volt a rendőrségen és a büntető törvényszék vizsgálóbírája előtt.

Le a kalappal.

Saját tudósítónktól.

A múlt esztendőben történt, hogy Szombatság-Rogoz biharmegyei helységről többen fölraundultak Budapestre és megnézték Ó-Budavárát, a melynek híre hozzájuk is eljutott. Az állatkerti város igen meghatotta a jó embereket, de azért úgy találták, hogy Szombatság-Rogozon is lehet ám épen olyan Ó-Budavárát csinálni, akár a fényes Budapesten. Hazatérve rögtön megalakították a rendező-bizottságot, a mely aztán csakugyan elővárazsolta a régi török várost a maga mindeh csodáival egyetemben. A megnyitás napján az egész vidék álmélkodva hullámozott a papir-mecsetek és pappendekli-kávéházak tarkasága közepette; volt nyitott színpad, kinematográf, konfetti-

*) A »Debreczen« tegnapi számában töredékben közöltük.

szórás, végül nagy táncmulatság a Szent-György-terén, szabad ég alatt. Hanem ezt a mulatságot kellemetlen jelenet zavarta meg. Pas de quatre táncoltak s többek közt egy Jancsó Jenő nevű fiatal ur is járt a tánczót, még pedig föltett kalappal a fején. Megharagudott erre Comsea János orvos felesége és azt mondta a tánczóra:

— Ej, be neveletlen, arczatlan fickó! Venter Jenő szombatsági görög-kath. lelkész, a ki Jancsónek jó barátja volt, figyelmeztette a fiatal embert, hogy magaviseletével megsértette a hölgyet s ajánlotta neki, hogy kérjen tőle bocsánatot. Jancsó, a ki tévedésből hagyta fején az inkriminált kalapot, rögtön lovagiasan az orvos ur nevéhez sietett és bocsánatot kért tőle:

— De mért kér ön tőlem bocsánatot, szólt az urnő, mikor meg sem sértett.

— Venter barátom mondta, hogy nagysád hevesen elítélt, a mért én a kalapomat véletlenül...

— En nem szóltam egy szót se. Venter ur hazudott, mondta az asszony.

Erre perze a lelkész jött mérgekbe és eles szemrehányást tett az orvos nevének, a miért most letagadja szavait. Heves szóváltás keletkezett köztük s az Ós-budavári mulatság e programon kívüli pontja nagy közönséget vonzott köréjük. Comsea Jánosné végre is rákiáltott a papra:

— Nyomorult, takarodjék!

A lelkész pedig felugrott egy székre és barsány hangon kiálotta ki az egész Szent-György közönségének, akár az igazi Ós-Budavári muzinje:

— Ebből az asszonyból az a 8 pohár sör beszél, amit megivott!

A kihirdetés vegyes hatást keltett: részben felháborodást, de részben derűtlenséget is idézett elő. A szombatsági ezeregyéjszaka meg volt zavarva s a lelkek különösen akkor lettek izgatottak, a mikor híre terjedt, hogy Comsea János doktor tudára adta a papnak, hogy elégtételt kér tőle, a nején ejtett sérelméért.

Másnap reggel Comsea segédei csakugyan fölkeresték a lelkészt, a ki minden elégtételadást megtagadott. A dologból, sajnos, botrány lett; mert a férj, nehéz indulattól elragadtatva a lelkészt a nyílt utcza során megkutyakorbácsolta.

S a papra még súlyosabb következással is járt a dolog, mert az egyházi bíróság megfosztotta őt állásától, botrányos magaviselet miatt.

Ebben a dologban tartotta meg a tárgyilást a nagyváradi királyi törvényszék. A lelkész polgári ruhában, csinosan képződött bajszsal jelent meg a bírák előtt. Telehozára azonban nem került a sor. Az ügyvédek kérésre a törvényszék elhatározta, hogy beidézi a koronatanut, Jancsó Jenőt, kinek szép világos sárga szalmakalapja idézte elő a veszedelmet.

CSARNOK.

Kudarcz.

Írta: Guy de Maupassant.

— Folytatás. —

Egyszer meghatottan látszott, másszor mosolygott, de ez a mosoly nem az volt, mint mikor krónikáját olvasta.

Eközben így szólottam hozzá: — Tetszik? Igen, de szeretem a vidámat, igenis a vidámat, nem vagyok erzelgős.

Beszélgetni kezdtünk. Megtudtam hogy egy Ajaccioban állomásozó dragonyos kapitányuk a felesége s most meglátogatja.

Csakhamar kitaláltam, hogy ezt a férfit nem szereti. Szereti ugyan, de csak bizonyos fenntartással, miot ahogy szeretünk olyan embert, ki a mátkaság ideje alatt hozzáfűzött eredményeknek mint férj nem tett eleget. Elvezette egyik helységről a másikba, egy esomé unalmas falun keresztül. Most meg erre a kis szigetre hívta, ez biztosan megöli. Bizony nem oly kellemes az élet mindeki számára Jobban

szeretett volna szüleivel, Lyonban maradni, ott legalább mindenkit ismert. De most el kell mennie Corsikába.

A miniszter igazán nem volt valami szeretetre méltó férjével szemben, pedig az nagyon is rátermett a szolgálataira.

Azután azon városokról beszélgettünk, melyeket különösen kedvelt.

— Szereti Páris? — hérdém.

— Ah, uram, hogy szeretem-e Páris? — kiáltott fel. — De hát lehet-e ilyesmit kérdezni is?

S oly hevével kezdett Párisról beszélni, oly lelkesedéssel, oly sóvár szenvedéllyel, hogy elgondolkoztam: Meg van a hur, csak pengesd! Imádtam Páris, de csak messziről, az újra feltámadt élő vágyak örült szenvedélyével, a felhevült vidéki féktelenségével, a kalitkába zárt madárka hiabavaló erőlködésével, hogy az erdőbe jusson, melyet az ablakon kifüggesztve, mindig szemé előtt lát.

A felindulástól izgatottan kérdezni kezdett Mindent akart tudni, öt perc alatt mindent. Tudta az összes ismert férfiak nevét, sőt még olyanokét is, akikről még sohasem halottam.

— Mit csinál Gounod és Sardou? Oh uram, ugy szeretem Sardou darabjait. Milyen kedvesek és milyen szellemesek Valahányszor egyet látok, egy hétig is arról álmodom. O vasta Daudet »Sapho«-ját? nekem annyira tetszett. Mondja csinos ember Daudet? Latta már? Hát Zola? Ha tudná mennyire megrikátozt Germinál? Emlékszik ön a kis gyermekre aki vakon hal meg? Milyen rettenő az! Majd hogy belé nem betegedtem! Nincs azon semmi nevetni való uram! Olvasta Bourget-nek »Cruelle énigme« című könyvét? Van egy unokanővérem, ki majd bele bolondult. Én nagyon is költőnek talalom. Jobban szeretem a csipőset. Ismeri Grévin? Hát Coquelint? Damalót? És Rochefort? Azt mondják rendkívül szélemes! Hát Cassagnacot? Ugy látszik hogy mindennap párbajozik.

Ugy egy óra múlva kimerült a kérdezősködésben és miután kíváncsiságát a legképzeltetőbb módon kielégítette, rajtam volt a beszéd sora. Beszéltem neki világi történeteket, parisi nagyvilági történeteket. Csupa fül volt, egész odaadással hallgatott. Bizony kitűnő fogalmat alkothatott magának a szép nőkről, Parisnak illusztris hölgyeiről! Csak pikáns kalandok, légyottok, pompás sikerek és szenvedélyes bevezetések voltak, amiket elbeszéltem.

— Oh, hát ilyen a nagy világ? — veté közbe néhányszor.

Gunyos arccal válaszoltam: Ugy bizony! Csak a köznép él komoly, egyhangú életet, tisztelve az erényt, azt az erényt, melyet senki sem köszönt meg nekik.

S gunyosan, bölcselkedve s nagy fitymálva kezdem aláadni az erényt. Minden tartózkodás nélkül gunyolódtam a szegény tudatlanok felett, akik megvénülnek a nélkül, hogy ismerték volna azt a kellemest, édeset, azt a gyengédet, anélkül, hogy élveztek volna a tiltott, forró csók felséges gyönyörének kejét — mindez azért, mert férjhez mentek egy becsületes fajnőhöz, ki férji jogával elve, féltékenységgel egész életükre megfosztja őket a gyönyör és kéj élvezetétől.

Azután adomákat mondtam el neki s éparékról, apró kalandokról, melyeknek ismeretét az egész világról feltételeztem. És mint egy refrainul, mindig az volt bizalmas, titkos dicsőenke a tiltott forró szerelemnek, a szárnyaló érzelmeknek, mely jöttében diadalmaskodik s hamarabb feledtetett, mint megkíséreltük.

Megjött az est, tikkasztó forró est. A nagy hajó csupán gépe által hajtva siklott tova a tengeren, az ibolyák, csillagok fényétől beragyogott ég hatalmas menyezete alatt. A kisasszony nem beszélt többet. Lassan lélekzött, majd felsohajtott. Egyszerre felemelkedett.

— Lefekszem, mondá. Jó éjt uram!

Kezét nyújtotta. Tudtam, hogy másnap estére a Bastiától Ajaccióba menő hegyi uton kell elmennie, s mely utazás egész éjjel tart.

— Jó éjt asszonyom, felelem. És szintén nyugodni tértem.

Másnap reggel rögtön kibéreltem a kocsinak mind a három helyét a magam részére.

Amint beszálltam az ócska kocsiba, mely az éj beálltával elhagyandó volt Bastiát, a vezető megkérdezett, nem engednem-e át a kocsit egy zugát egy hölgynek?

— Milyen hölgynek? kérdém nyersen.

— Egy katonatiszt nejének, aki Ajaccióba megy.

— Mondja meg annak a hölgynek, hogy készségesen rendelkezésére bocsátok egy helyet.

Az egész napot átaludta, mondá, mikor meg érkezett. Bocsánatot kért, aztán megköszönte sziveségemet és beszállt.

A kocsit valami légmentesen zárt dobozféle volt, mely világosságot csak a két ajtón keresztül kapott. Itt benn voltunk tehát szemtől szemben.

A kocsit gyors ügetésbe magindult s a hegyek közzé érkezett. Erős, hatalmas illat, gyógyító füvek balsamos illata hatolt be a lebecsatott ablakon, az az erős illat, mely elárasztja Corsika szigetét, úgy, hogy a hajósok már messziről megérik, mint egy festék kiárado, atható illatát, mint a zöld balsammal beitatott föld izzadságát, melyet a tüzes nap ki szivott belőle s elszórt a lengő szélben.

Ismét Párisról kezdtem beszélni s ó lázas figyelemmel hallgatott. Meséim mind merészebbek kezdtek lenni, rosszul leplezettek, teive homályos kátartalmú szavakkal, melyek feltűzelik a vért. Egyszerre beállt az éj. Nem láttam semmit még a szegénypirját sem, mely egyszerre beborította a fiatal asszony arcát. Egyedül a kocsis lámpája világította meg a négy lovat melyek lepesben haladtak.

Itt-ott belevegyült a csengők hangjába egy-egy sebes hegyi patak csobogása, utóbb azonban elhangzott mögöttük a távolban.

Gyöngéden előretoltam lábamat, s megtaláltam az övét, melyet nem vont vissza. Azután nem mozdultam többet, vártam, hirtelen azonban hízogóan, gyöngéden kezdtem beszélni. Kinyújtottam kezemet s megtaláltam az övét. Azt sem vonta vissza. Fülehez hajolva éreztem leheletét arcomon, még mindig beszéltem. Éreztem szive lüktetését mellemem, éreztem, erősen és hevesen dobogott, — jó jel, lassan nyakára nyomtam ajkaimat, oly bizosan tettem, hogy szinte fogadni mertem volna, hogy ő is akarta.

(Vege köv.)

IRODALOM.

A »Pillangó« művészeti élelzap 17. száma megjelent 29 remek illusztrációval, számos humoros költemény és adomával. Különösen felemlítendő: Nomen est omen, Egy kis tévedés, Fatalis billiardozás, Feltalalta magát. A pasztor bot (regi módi legenda a jelenkorból) A párbaj, Moskovitz Abris zsidó-bíró adomái stb. stb. Olvasóinknak a »Pillangó«-t legjobban ajánlhatjuk, mert a legjobb és legolcsóbb magyar élelzap.

A »Pillangó« előfizetési ára egész évre csak 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt. Előfizetni lehet a »Pillangó« kiadóhivatalánál B.-pesten VI. Terezkörut 35.

KÖZGAZDASÁG.

Sertésvásár.

Kőbányai sertésplac. Április 25. Magyar elsőrendű Öreg nehez (páronkint 400. kgon felüli 46-46½ kr. Közép (páronkint 300-340 kg. súlyban 46½-47 kr. Fiatal nehez (páronkint 320 kilogrammon felüli súlyban) 50-51 krig. Fiatal közép (páronkint 251-320 kg.) 49-49½ krig. Fiatal könnyű páronkint 250 kgrig terjedő súlyba. 49-50 kr. Szerbiai: nehez (páronkint 260 kg felüli súlyban) 48-48½, krajczárig, közép páronkint 240-260 kilogramm súlyban)

47-47½, krajczárig. Könnyű (páronkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 46-47 krajc árig Sertéslétszám: 1899. évi április 23-án volt készlet 40.932 darab, 1899 április hónap 24-én felhajtott 288 drb, 1899 április hónap 24-ik napján elszállított 607 drb. 1899 április hó 25-ik napjára maradt készletben 40.613 darab. — A hizott sertés üzlet rányzata változatlan.

Budapesti gabonátözsde.

április 25.

készárúüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Baza	Héko	Ar 100 kg.		Héko	100 kilogramm ára	
		frtól	frtíg		frtól	frtíg
Bánsági	6	76	8.85 - 8.95	80	09.35 - 09.45	
			8.95 - 9.05	81	09.00 - 09.00	
			9.05 - 9.15	82		
Tiszavidéki	6	79	9.15 - 9.25		9.50 - 9.65	
			9.05 - 9.15	80		— 00.00
			9.20 - 9.25	81	00.00 - 00.00	
Festvidéki	6	78	9.25 - 10.35	82	9.45 - 10.55	
			9.40 - 9.40			— 00.00
			8.90 - 9.00	80		
Fehérmegyesi	6	76	9.05 - 9.10	81	9.45 - 9.55	
			9.15 - 9.25	82		
			9.30 - 9.40			
Bácskai	6	76	8.95 - 9.05	80		
			9.10 - 9.20	81	00 - 00	
				82	00 - 00	
Észak mag						
				80		
				81		

	Min. hekt.-ben	Ar kilógramm
Arpa elsőrendű	uj 70-72	7.05 7.70
» másodrendű	—	6.90 7.05
» Arpa takarmánynak	60-62	6.20 6.55
» égetni való	62-64	6.60 7.40
» serfőzdei	64-66	7.60 8.40
Zab	39-41	5.80 6.15
Tengeri bánsági	uj	4.45 4.45
» más nemű	—	4.35 4.45
Repcze bánsági	—	4.15 4.45

Szerkesztői üzenet.

Dr. K. Gy urnak Eperjes. Köszönjük becses küldeményét. Fogadjon üdvözlétünket.

Nyilt-tér.

„MARGIT“ GYÓGYFORRÁS

Margitforrás-telep (Bereg-megye.)

A budapesti m. kir. egyetem vegyelemzése szerint kevés szabad szénsavat, ellenben sok szénsavas natriumot és lithiumot tartalmaz. Ezen tulajdonságai azok, melyek a hasonló összetételű vizek fölé emelik. Kötőanyagú a légutak s tüdő hurutos állapotainál, különösen szívós váladék esetén; tüdővészeseknél, ha vérzésre való hajlandóság van is jelen, a „Margit-víz“ megbecsülhetetlen szolgáltatást tesz kevés szabad szénsavánál fogva. Kiváló hatást látni fölé a gyomor és belek hurutos állapotainál, főleg azon esetekben, hol a fölös mennyiségben képződött sav oka e rossz emésztésnek.

A hűgysavas sók lerakódását akadályozván, becses szolgálatot tesz továbbá a hólyag hurutos bántalmainál, a kö- és homokképződés eseteiben, miért is a budapesti és bécsi egyetem orvosainál, mint az orvosvilág egyéb előkelőségei a legszivesebben használják, előnyt adnak a „Margit“ forrásnak a hozzá hasonló összetételű gyógyvizek fölött.

Mint ivóvíz

kiváló óvószerek bizonyult járványos betegségek idején, főleg typhus ellen.

Mint borvíz általános kedveltségnek örvend.

Főraktár:

ÉDESKUTY L. ásványvíznagykereskedés

cs. és kir. udvari szállító BUDAPESTEN. Kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

